

DİDEM AKALP-DEMİRTABAK

YASAL ÖNALIM HAKKI

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	vii
İÇİNDEKİLER.....	ix
KISALTMA LİSTESİ.....	xv
GİRİŞ.....	1

Birinci Bölüm

ÖNALIM HAKKI VE ÖZELLİKLE YASAL ÖNALIM HAKKI

1. Terim ve Tanım.....	3
1.1. Terim.....	3
1.2. Tanım	5
2. Önalım Hakkının Türleri	9
2.1. Genel Olarak.....	9
2.2. Sözleşmeden Doğan Önalım Hakkı	10
2.3. Kanundan Doğan Önalım Hakları	12
2.3.1. Türk Medeni Kanunu'nda Düzenlenen Paylı Taşınmaz Mülkiyetinden Doğan Yasal Önalım Hakkı (MK. m. 732-734)	13
2.3.2. Diğer Kanunlarda Düzenlenen Önalım Hakları	15
3. Önalım Hakkının Hukuki Niteliği.....	16

3.1. Aynı Hak Teorisi.....	16
3.2. Yenilik Doğuran Hak Teorisi	19
4. Yasal Önalım Hakkının Genel Özellikleri.....	22
4.1. Taşınmaz Mülkiyetinin Dolaylı Kısıtlamalarından Biri Olma Özelliği.....	22
4.2. Eşyaya Bağlı Hak ve Eşyaya Bağlı Borç Özelliği.....	23
4.3. Munzam (Aynı) Etkinin Bulunmaması	24
5. Yasal Önalım Hakkının Benzer Haklarla Karşılaştırılması	25
5.1. Alım Hakkı	25
5.2. Geri Alım Hakkı	27
5.3. Opsiyon Hakkı.....	29
5.4. Ön Sözleşme	31

İkinci Bölüm

PAYLI MÜLKİYETTE YASAL ÖNALIM HAKKININ DOĞMASI VE KULLANILMASI

1. Mülkiyet Hakkı ve Bir Türü Olan Paylı Mülkiyetin Genel Esasları.....	33
2. Paylı Mülkiyetin Kurulması ve Yasal Önalım Hakkının Doğması.....	35
3. Paylı Mülkiyetin Yasal Önalım Hakkı Bakımından Konusu.....	36
3.1. Taşınmazlar Bakımından.....	36
3.1.1. Arazi	37
3.1.2. Bağımsız ve Sürekli Haklar	39
3.1.3. Kat Mülkiyetine Konu Bağımsız Bölümler	42
3.2. Taşınırlar Bakımından	43
4. Paylı Mülkiyet İlişkisinde Yasal Önalım Hakkının Kullanılması İçin Gerekli Şartlar	44
4.1. Genel Olarak.....	44

4.2. Paydaş Sıfatına Sahip Olmak.....	45
4.3. Önalım Olayının Gerçekleşmesi	47
4.3.1. Genel Olarak.....	47
4.3.2. Üçüncü Kişiye Satım.....	48
4.3.3. Satım ve Ekonomik Anlamda Satım Benzeri Hukuki İşlemler	51
4.3.4. Önalım Olayını Gerçekleştiren Satım Sözleşmesinin Özellikleri	53
4.3.4.1. Genel Olarak.....	53
4.3.4.2. Tam ve Gerçek Bir Satım Sözleşmesi Bulunmalıdır	54
4.3.4.3. Geçerli Bir Satım Sözleşmesi Olmalıdır.	54
4.3.4.3.1. Kesin Hükümsüzlük Hali.....	54
4.3.4.3.1.1. Adi (Mutlak) Muvazaa Halinde	60
4.3.4.3.1.2. Mevsuf (Nispi) Muvazaa Halinde	61
4.3.4.3.2. İptal Edilebilirlik Hali.....	67
5. Önalım Olayı Açısından Özellik Taşıyan Bazı Hukuki İşlemler.....	70
5.1. İhtiyari Açık Artırmalar.....	70
5.2. Şarta Bağlı Taşınmaz Satışları.....	71
5.3. Taşınmaz Satış Vaadi Sözleşmeleri	73
5.4. Taşınır Satımları.....	74
5.5. Tapusuz Taşınmazların Satımı.....	74
5.6. Trampa Sözleşmesi.....	76
5.7. Bağışlama Sözleşmesi.....	77
5.8. Ölünceye Kadar Bakma Sözleşmesi.....	79
5.9. Paydaşlar Arasındaki Satışlar.....	80
5.10. Payın Bir Ortaklığa Sermaye Olarak Konulması.....	81
5.11. Payların Hep Birlikte Devri	82
5.12. Cebri Artırmayla Satışlar	82
5.13. Fiilen Taksim Halinde Önalım Hakkının Kullanılması	84
6. Önalım Olayının Bildirilmesi.....	85
7. Önalım Hakkının Kullanılması İçin Uyulması Gereken Süreler.....	91

7.1. Üç Aylık Süre (Asgari Süre)	93
7.2. İki Yıllık Süre (Azami Süre)	93
8. Önalım Hakkının Dava Yoluyla Kullanılması	94
8.1. Önalım Davasında Taraflar.....	101
8.2. Önalım Davasında Görevli Mahkeme	103
8.3. Önalım Davasında Yetkili Mahkeme	106
8.4. Önalım Davası Açıldıktan Sonra Dava Konusunun Devredilmesi.....	106
8.4.1. Önalım Hakkı Sahibinin Davasını Dava Konusunu Devralana Yönelmesi	108
8.4.2. Önalım Hakkı Sahibinin Davasını Dava Konusunu Devreden Davalıya Karşı Tazminat Davasına Dönüştürmesi.....	109

Üçüncü Bölüm
YASAL ÖNALIM HAKKININ
KULLANILMASININ SONUÇLARI

1. Genel Olarak.....	111
2. Yasal Önalım Hakkının Kullanılması ile Oluşan Yeni Hukuki Duruma İlişkin Görüşler.....	111
3. Yasal Önalım Hakkının Kullanılmasıyla Kurulan Satım İlişkisinden Doğan Borçlar	116
3.1. Genel Olarak.....	116
3.2. Önalım Konusu Taşınmaz Payının Önalım Hakkı Sahibine Geçtiği An	117
3.3. Önalım Hakkı Sahibinin Borçları.....	118
3.4. Önalım Yükümlüsünün Borçları.....	120
4. Yasal Önalım Hakkının Sona Ermesi.....	121
4.1. Genel Olarak.....	121

4.2. Yasal Önalım Hakkından veya Hakkın Kullanılmasından Ferahat	121
4.2.1. Önalım Hakkından Ferahat	122
4.2.2. Önalım Hakkının Kullanılmasından Ferahat	125
4.3. Hak Düşürücü Sürenin Geçmesi.....	126
4.4. Önalım Hakkı Konusu Taşınmaz Mülkiyetinin Kaybı.....	126
4.5. Paylı Mülkiyetin Sona Ermesi	128
SONUÇ	129
KAYNAKÇA	133